

Формування ринку праці в Україні

Економічні трансформації супроводжуються адекватними змінами у формуванні ринку праці, зокрема щодо створення конкурентних відносин у сферах попиту на роботу та її пропозиції, конкурентного визначення ціни робочої сили.

Актуальність дослідження цих процесів підтверджується об'єктивним ходом розвитку соціально-трудових відносин, необхідністю забезпечення органічного поєднання та взаємодії пріоритетів структурних змін, що відбуваються в економіці, стратегією зайнятості, узгодженості інтересів різних соціальних груп населення.

Аналізу специфіки розвитку конкурентних відносин на ринку праці України, визначенню основних проблемних питань та окресленню можливих напрямів стимулювання цього процесу присвячена монографія Л.С.Лісогор*.

Структура рецензованої монографії логічна, сприяє повному висвітленню результатів дослідження. Насамперед, автор зосереджує увагу на розгляді методологічних аспектів дослідження специфіки розвитку конкурентних відносин у сфері праці за умов трансформаційної економіки, системному аналізу сутності механізму формування конкурентного середовища на ринку праці.

Заслугує на увагу обґрунтування місця мотивів і стимулів у процесі трансформації зайнятості, дослідження впливу інституціональних змін на структуру зайнятості, визначення основних мотиваційних детермінант формування конкурентних відносин на ринку праці. Вдалою є авторська спроба комплексного аналізу макроекономічних чинників формування конкурентного середовища на ринку праці, зокрема дослідження організаційно-економічних основ формування ефективної структури робочих місць як стратегічного напрямку реалізації політики зайнятості, забезпечення ефективності процесу реструктуризації економіки у контексті досягнення продуктивної зайнятості.

З посиленням глобалізаційних тенденцій набувають особливої ваги інноваційні чинники конкурентоспроможності національної робочої сили, оптимізації професійно-кваліфікаційних параметрів робочої сили, реформування системи підготовки кадрів з метою поліпшення якості людського капіталу країни.

Практичне значення результатів проведеного дослідження визначається розв'язанням цілої низки теоретико-методологічних завдань, пов'язаних із забезпеченням дієвості заходів активної політики зайнятості у контексті ринкових перетворень, формуванням адекватної трансформаційним змінам інфраструктури ринку праці та розробки системи оціночних параметрів розвиненості цієї інфраструктури.

Позитивної оцінки заслуговують висвітлені у монографії результати аналізу специфічних проявів монополізму у сфері зайнятості та виділення основних напрямів їх подолання, пошуку оптимальних пропорцій у використанні елементів ринкової саморегуляції та державного регулювання на ринку праці, визначення ролі соціального партнерства у механізмі регулювання ринку праці перехідної економіки України.

* Лісогор Л.С. Формування ринку праці в Україні (монографія). – К.: Ін-т економіки НАНУ, 2003. – 296 с.

Разом з тим необхідно відзначити, що автору представленої монографії слід було приділити більш детальну увагу висвітленню основних напрямів удосконалення державної політики зайнятості, пріоритетів розвитку інфраструктури ринку праці в умовах перехідної економіки України та виділенню цих проблем в окремий структурний блок. Саме на розвитку окремих положень, запропонованих на розгляд широкій читацькій аудиторії, та більш детальному їх аналізі необхідно було б зосередитись автору при подальшому дослідженні специфіки проблем розвитку ринку праці в умовах трансформаційної економіки.

У підсумку слід підкреслити, що рецензована монографія вносить значний вклад у сучасну економічну науку, заповнює частину існуючих шпарин і водночас залишає простір для подальшого розвитку.

*Лібанова Е.М.,
заступник директора Інституту демографії
та соціальних досліджень НАН України,
доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України*

Мотивація конкурентоспроможної праці: теорія і практика регулювання

Наприкінці 2003 р. вийшла друком монографія*, в якій уперше у вітчизняній науковій літературі висвітлюються результати комплексного дослідження проблеми мотивації конкурентоспроможної праці на етапі перехідної економіки. Її автор – Семикіна Марина Валентинівна, кандидат економічних наук, доцент Кіровоградського державного технічного університету, докторант Об'єднаного Інституту економіки Національної академії наук України.

Для незалежної України, що обрала шлях ринкових реформ, доленосного значення набувають питання створення конкурентоспроможної економіки. Будь-які прогресивні зрушення у розвитку продуктивних сил суспільства, як відомо, завжди базуються на людській праці. Саме праця була і залишається джерелом матеріального й духовного багатства нації. Забезпечення конкурентних переваг підприємства, галузі, економіки загалом об'єктивно вимагає адекватного стану мотивації праці, відповідного мотиваційного механізму забезпечення конкурентоспроможності робочої сили. Існуючий нині мотиваційний механізм у сфері праці є застарілим та неефективним, не відповідає потребам сьогодення, гальмує підвищення конкурентоспроможності у сфері праці. Розробка нового дієвого мотиваційного механізму, що сприяв би зростанню конкурентоспроможності працівників та економіки, є одним із пріоритетних завдань вітчизняної економічної науки й практики.

Проблема мотивації конкурентоспроможної праці в Україні поки що майже не досліджувалася, у трактуванні конкурентних відносин на ринку праці багато “білих плям”, немає однастайності у наукових підходах до оцінювання конкурентоспроможності та визначення важелів її регулювання на основі мотивації. Отож, заслуговує на підтримку не лише актуальність теми, якій присвячена монографія, а й сміливість вченого, який взявся за дослідження цієї складної багатоаспектної проблеми.

За структурою монографія включає шість розділів. Науковий пошук автора, спрямований на розв'язання кількох актуальних задач, що, по суті, висвітлюють грані однієї

* Семикіна М.В. Мотивація конкурентоспроможної праці: теорія і практика регулювання: Монографія. – Кіровоград: ПіК, 2003. – 426 с.